

інвесторів. Створення в країні комплексного податкового механізму стимулювання витрат на здійснення НІОКР і впровадження передових технологій в виробництво дозволить підвищити обсяги приватного фінансування інноваційного розвитку і прискорить процеси переходу підприємств на новий технологічний рівень.

Список литературы:

1. European guidelines for validating non-formal and informal learning // CEDEFOP [Electronic resource]. – 2009. – Mode of access <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4054>. – Data of access : 14.08.2018.
2. Survey of Global Investment and Innovation Incentives [Electronic resource] // Deloitte. – 2017. – Mode of access : <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/tax/solutions/research-development-government-incentives-overview.html>. – Data of access : 14.08.2018.
3. Doing Business 2018 [Electronic resource] // World Bank. – 2017. – Mode of access : www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/.../DB2018-Full-Report.pdf. – Data of access : 14.08.2018.

УДК:336.71-026.564:330.131.7

Івасів І. Б.

*д.е.н., професор, професор кафедри банківської справи
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Гарбар Є. С.

*начальник відділу сегментації активів
та управління майном неплатоспроможних банків,
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб*

Нові підходи до визначення фінансової стійкості банків в умовах волатильності ринків

Фінансова стійкість банку в умовах стабільного розвитку ринку є відмінною від фінансової стійкості банку в умовах волатильності фінансового

ринку. Так, в умовах стабільного розвитку ринку, фінансова стійкість банку є динамічною рівновагою варіації показників. У випадку значного рівня волатильності фінансового ринку, фінансова стійкість залишається динамічною характеристикою, але при цьому варіація показників не обов'язково може бути рівноважною, але повинна відповідати варіації волатильності ринку. Основною причиною цього є те, що за умови стабільного розвитку ринку можливо виділити значення коефіцієнтів аналізу фінансової стійкості ринку на визначеному рівні. Іншою причиною невідповідності показника встановленій нормі може бути глобальне зниження рівня ділової активності суб'єктів господарювання на фоні сталого рівня якості активів, через що може бути наявна проблема розміщення вільних коштів. Два згаданих фактори з високою ймовірністю призводять до збільшення рівня ліквідності банку, через що значення показника миттєвої ліквідності, згаданого для прикладу, може бути в декілька разів більше ніж нормативно встановлене.

Зважаючи на це, виникає необхідність розробки механізму визначення оптимальних значень показників, з метою використання його в процесі аналізу фінансової стійкості банку в умовах волатильності ринку. Для досягнення даного завдання, пропонуємо запровадити поняття **«варіативне нормативне значення»**. З метою визначення варіативного нормативного значення необхідним є проведення коефіцієнтного аналізу показників діяльності всього ряду банків без врахування банків що умовно не проводять діяльність, банків що віднесені до переліку проблемних, банків по яким запроваджена ліквідація або тимчасова адміністрація.

Принцип розрахунку даного значення полягає в тому, що по результатам розрахунку кожного показника визначається ряд рівноважних діапазонів значень показника. Діапазони розподіляються на рівноважні частини, відповідно до чого визначаються діапазони що мають критичний рівень ризику (варіативне нормативне значення показника по яким не виконується та наявна негативна динаміка) та на діапазони що мають прийнятний рівень ризику (виконується значення та по яким наявна позитивна динаміка).

Враховуючи вірогідність наявності в переліку банків значення показників по яким мають значно менші ніж попереднє мінімальне значення або значно більше попереднього більшого значення, діапазон доцільно обмежити мінімальним та (або) максимальним значеннями. При цьому не виключати банк з переліку установ по яким проводиться оцінка фінансової стійкості. У випадку прийняття граничних значень, що мають значне відхилення від попередніх до розрахунку, варіативне нормативне значення буде визначено не об'єктивно, зважаючи на розширення діапазону поділу ряду значень коефіцієнтів з урахуванням установ із значним відхиленням від наявної структури складових фінансової звітності. З метою досягнення ефективного результату проводити порівняння результатів розрахунків з урахуванням нормативно встановлених значень необхідно з тотожним періодом попереднього року або років. Це насамперед зумовлено тим, що в структурі фінансової звітності банку наявні показники що протягом року накопичують своє значення. Дана проблема не виникає у випадку використання варіативного нормативного значення. Зумовлено це тим, що нормативне значення встановлюється шляхом виявлення оптимальних значень в кожному окремому періоді. Отже, ефект збільшення, або зменшення результату розрахунку не буде пов'язаний із зафіксованим середнім значенням в часовому вимірі.

Динаміка значень показників може бути негативною або позитивною. Ця умова необхідна для забезпечення об'єктивного розподілу значень кожного показника відповідно до отриманих практичних результатів розрахунку.

Показники по яким наявна подвійна динаміка можуть бути використані двічі при аналізі різних складових (факторів) фінансової стійкості.

Висновки. З метою визначення фінансової стійкості установи в період волатильності ринку виникає необхідність постійної зміни нормативно встановлених показників з метою отримання результатів, що враховували б в собі наявний тренд розвитку ринку. Для отримання даного результату, може бути використаний підхід із застосуванням варіативного нормативного значення. Суть даного підходу полягає в тому, що нормативне значення для

кожного розрахункового періоду не є фіксованим, а визначається відповідно до розподілу результатів розрахунків по банківській системі в цілому за виключенням банків що мають виражені проблеми або ділова активність яких має суттєве відхилення в системі банків.

Для повноти аналізу доцільним є проведення розрахунків по декільком періодам, та зіставлення отриманих результатів між собою. Доцільність порівняння тотожних періодів не несе суттєвої необхідності через принцип визначення рівня значення коефіцієнту в кожному окремому періоді. Отже, результати можуть мати практичне значення, нести високий рівень об'єктивності та надати характеристику відповідно до умов функціонування суб'єктів ринку та самого ринку склалися в аналізованому періоді.

Список використаних джерел:

1. Реорганізація та ліквідація. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=75535&cat_id=17823466
2. Тенденції тіньової економіки. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>.
3. Дзюблюк О.В., Михайлюк Р.В. Фінансова стійкість банків: монографія. Тернопіль: 2009. 316 с.
4. Rebel A. Cole, Jefferey W. Gunter. A CAMEL Rating's Shelf life / Rebel A. Cole, Jefferey W. Gunter // Financial Industry Studies. – December, 1995.
5. Показники банківської системи. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593
6. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Постанова Національного банку України. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.